

I. Czytanie ze zrozumieniem

Efektom prowadzonej w czasie pierwszego tysiąclecia n.e. chrystianizacji ludów pogańskich (w tym także Słowian) zamieszkujących ówczesną Europę było powstanie dwóch kręgów cywilizacyjnych: łacińskiego i greckiego. Ochrzczona w IX w. Bułgaria, a potem Ruś Kijowska, Serbia, Wołoszczyzna i Mołdawia znalazły się w kręgu oddziaływania Bizancjum i obrządku wschodniego. Po chrzcie Mieszka I jego państwo weszło w krąg oddziaływania kościoła katolickiego. Jednak kultura polska, będąc częścią świata rzymskiego, w istocie stała się kulturą pogranicza – wzajemnego przenikania się wpływów Rzymu i Konstantynopola. Dynastyczne związki rodzin królewskich i książęcych, płynność granic oraz sąsiedowanie ze sobą ludności katolickiej i prawosławnej prowadziło między innymi do spotkania dwóch tradycji artystycznych. Często okazywało się, że można je ze sobą twórczo łączyć. Sztuka romańska i gotyk miały wpływ na budownictwo cerkiewne, a polichromie wykonywane przez malarzy ruskich zdobiły wnętrza kościołów i kaplic. Do rangi symbolu urasta fakt, że najstarsze malowidła bizantyjsko-ruskie zachowane w Polsce znajdują się w katolickich kościołach, natomiast otaczany powszechnym kultem w Polsce obraz Matki Boskiej Częstochowskiej to XII lub XIII-wieczna ikona według historyków sztuki prawdopodobnie pochodząca z Bałkanów. (...)

Słowo „ikona” pochodzi od greckiego *eikon*, oznaczającego obraz. W potocznym i szerokim rozumieniu oznacza każdy obraz wykonany jakąkolwiek techniką. Historycy sztuki znacznie zawężają znaczenie tego słowa. Wówczas ikona staje się „wizerunkiem sakralnym związanym z tradycją chrześcijańskiego Wschodu, wykonanym najczęściej na desce techniką enkaustyczną lub temperową, według określonego wzorca”.

Marek Waśkiel, *Ikony na pograniczu dwóch światów*. [w:] „Poznaj Świat” 3/2009, s.27-29.

1. Na skutek przyjęcia chrześcijaństwa przez niektóre państwa średniowiecznej Europy nastąpiło na naszym kontynencie:

- A) powstanie dwóch obszarów cywilizacyjnych B) rozdzielenie sztuki katolickiej od prawosławnej
 C) połączenie różnych tradycji artystycznych D) wzajemne przenikanie się różnych kultur

2. Dwutorowość kultury polskiej pierwszego tysiąclecia n.e. była następstwem:

- A) izolacji politycznej kraju B) położenia geograficznego kraju
 C) przywiązania Polaków do tradycji D) zawieranych przez władców małżeństw

3. Autor tekstu przywołuje przykłady dwoistości kultury w dziedzinie:

- A) budownictwa B) języka C) muzyki D) malarstwa

4. Autor tekstu zauważa wpływy kultury bizantyjskiej w:

- A) romańskich zamkach usytuowanych na obszarze Polski
 B) stylach architektonicznych dominujących w średniowiecznej Polsce
 C) malowidłach zdobiących wnętrza polskich kościołów katolickich
 D) obrazie Matki Boskiej Częstochowskiej

5. Ikony znalazły się w polskich kościołach na skutek chrystianizacji terenów:

- A) Rusi Kijowskiej B) Bułgarii C) Litwy D) Estonii

6. Ikona w rozumieniu historyków sztuki jest:

- A) wyrazem kultu religijnego B) sztuką bizantyjską
 C) wizerunkiem świętych z obrządku prawosławnego D) odzwierciedleniem uczuć religijnych Polaków

II. Nauka o języku

7. Partykułą jest wyraz:

- A) pomimo B) może C) chyba D) jak

8. Źle zastosowano zaimek w zdaniu:

- A) Nie znam ciebie. B) Cofnij te słowo. C) Wezmę tą wstążkę. D) Mnie tam nie było.

9. Zaimkiem rzeczownym jest wyraz:

- A) mój B) nią C) za D) kto

10. Imiesłów przymiotnikowy czynny znajduje się w zdaniu:

- A) Odłożył przeczytaną książkę. B) Nie mógł otworzyć zatrzaśniętych drzwi.
 C) Denerwował go szczekający pies. D) Nikt nie zatrzymał biegnących dzieci.

11. Prawidłowo utworzono imiesłów:

- A) potłukłszy B) zmiótwszy C) niósłszy D) zwinąwszy

12. Błędną formę ma rzeczownik w zdaniu:

- A) Rozmawiał z przyjaciółmi. B) Pojechali koniami.
 C) Brakło czterech procentów. D) Spotkali się z Amerykaninami.

13. Zdanie *Pod tamtym kamieniem kiedyś ukryto skrzynkę z niezwykłymi skarbami.* - zawiera:

- A) 2 przyimki B) 3 zaimki C) 1 spójnik D) 3 rzeczowniki

III. Literatura i sztuka

14. Z listu Francuza Adaś Cisowski, bohater książki pt. „Szatan z VII klasy”, dowiedział się, że Francuz:

- A) ukrył ogromny skarb B) umieścił cenną informację na drzwiach
 C) ożenił się z panią Gąsowską D) powierzył pieniądze malarzowi

15. Bohaterowie książki pt. „Sposób na Alcybiadesa” w poszukiwaniu sposobu na nauczycieli zastosowali:

- A) przeszukanie starych notatek B) uprowadzenie Szekspira
 C) oszustwo wobec Kickiego D) podstęp wobec wychowawcy

16. Aby ocalić Zbyszka przed śmiercią z rąk kata, Maćko proponował:

- A) upokorzenie się przed Lichtensteinem B) powołanie się na słowiański obyczaj
 C) ucieczkę z więzienia w przebraniu D) wstawienictwo u króla Władysława Jagiełły

17. Pisząc powieść pt. „Krzyżacy”, H. Sienkiewicz korzystał z:

- A) dokumentów krzyżackich B) kroniki Jana Długosza
 C) obrazu Jana Matejki D) własnej wiedzy historycznej

18. Mały Książę odwiedził planetę:

- A) Pijaka B) Bankiera C) Próżnego D) Złodzieja

19. Akcja dramatu pt. „Romeo i Julia” rozgrywa się w:

- A) Rzymie B) Wenecji C) Weronie D) Mantui

20. W pieśni J. Kochanowskiego pt. „Serce roście” podmiot liryczny zachwala:

- A) piękno wiosny B) urodę kobiety C) młodość D) czyste sumienie

21. Średniowieczną architekturę europejską charakteryzuje styl:

- A) klasyczny B) romański C) gotycki D) renesansowy

22. Cechą gotyku jest:

- A) sklepienie krzyżowo-żebrowe B) strzelista wieża
 C) gruby mur z małymi okienkami D) witraż w oknie

23. W warszawskich Łazienkach możemy podziwiać:

- A) Teatr na Wodzie B) renesansowe krużganki
 C) Pomarańczarnię D) średniowieczne mury obronne

24. Muzą w starożytnej Grecji była:

- A) Galatea B) Kaliope C) Klio D) Melpomena

25. Prawidłowo zestawiono wydarzenie z datą w szeregu:

- A) chrzest Polski - 996 rok B) bitwa pod Grunwaldem - 1410 rok
 C) odsiecz wiedeńska - 1683 rok D) konstytucja 3 maja - 1791 rok

26. Kazimierz Dolny słynie z:

- A) ruin zamku Kazimierza Wielkiego B) renesansowych kamieniczek
 C) barbakanu D) baszty obronnej